

Social- och utbildningsnämnden
Rita Österholm

Social- och utbildningsnämnden

Tid: Onsdag 15 januari 2020, kl. 15:30

Plats: Suf:s kansli, Östra Storgatan 29, plan 1

Ärenden

Dnr

1	Val av justerande	
2	Internbudget 2020	2 - 26

Håkan Frank
ordförande

Rita Österholm
nämndsekreterare

§ 1

Dnr 2019/173 - 04

Internbudget 2020 social- och utbildningsnämnden

Arbetsutskottets förslag till beslut

Social- och utbildningsnämnden fastställer verksamhetsplanerna 2020 för individ- och familjeomsorgen respektive utbildning.

Beskrivning av ärendet

Den 11 december 2019, § 162 antog social- och utbildningsnämnden fördelning av internbudget 2020 för verksamheterna individ- och familjeomsorg respektive utbildning.

Verksamhetsplanerna för de två verksamheterna har nu färdigställts och presenteras i skrivelser daterade 2 januari 2020.

Beslutsunderlag

1. Verksamhetsplan 2020 SUN, individ- och familjeomsorgen
2. Verksamhetsplan 2020 SUN, utbildning

Beslut skickas till

Social- och utbildningsnämnden

Social- och utbildningsnämnden – verksamhet Individ- och familjeomsorg

Ordförande	Håkan Frank
Förvaltning	Social och Utbildningsförvaltningen
Förvaltningschef	Barbro Forsberg Nystedt

Verksamhetsplan 2020

Social- och utbildningsnämnden ansvarar för Individ- och familjeomsorgen (IFO), fd social välfärd samt utbildning av barn och ungdomar från ett års ålder till dess skolplikten upphör. I ansvaret för IFO ingår sociala insatser till alla kommuninvånare oavsett ålder. Inom utbildningsdelen ingår pedagogisk omsorg (dagbarnvårdare), förskoleverksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem. Det sammanhållna nämndansvaret för IFO och utbildning innebär att samtliga verksamheter ska ha ett helhetsperspektiv på kommuninvånarnas behov och planera verksamheten utifrån dessa. Nämnden satsar även på förebyggande verksamhet och tidiga insatser. Detta sker i samverkan mellan utbildningsverksamheten, IFO och andra aktörer i samhället.

Samtliga verksamheter har under de senaste åren haft en expansiv utveckling.

IFO och utbildning har separerade budgetar efter beslut av kommunfullmäktige. Denna verksamhetsbeskrivning fokuserar huvudsakligen på IFO verksamheten.

I januari 2020 blir barnkonventionen svensk lag. Detta innebär både en större skyldighet och ökad möjlighet för domstolar och myndigheter att sätta barnets rättigheter i fokus. Dessutom har man även beslutat om fortsatt transformering av barnkonventionen i andra lagar, så att relevanta lagar ändras och anpassas till konventionens bestämmelser.

Vi kommer att behöva ställa om både organisatoriskt och kunskapsmässigt för att möta de nya lagkraven som kommer i den närliggande framtiden inom verksamheterna.

Befolkningen i Ludvika kommun har ökat under de senaste fem åren. Som ett resultat så utökas även volymerna i social- och utbildningsnämndens verksamheter. Antalet barn på förskola och fritids ökar, liksom antalet elever i

grundskolan. Andelen IFO-insatser ökar vilket bland annat märks i ökade kostnader för försörjningsstöd, placeringar av barn och ungdomar samt placeringar för vuxna. Utvecklingen för perioden 2014 till prognos för 2020 illustreras i nedanstående tabeller. Sammantaget kan man säga att samtliga delar av förvaltningens ansvarsområden växer eller i vart fall inte minskar, vilket för med sig olika former av kostnadsökningar.

Ludvika kommun har från Länsstyrelsen i Dalarnas län fått 0 personer i tilldelningen för år 2020 av anvisade nyanlända personer till kommunerna i länet (liksom år 2019). Nämnden kan dock konstatera att många nyanlända flyttar till kommunen som sk EBO (eget boende) och/eller genom anknytning till en anhörig, vilket medför att inflödet av behovsökande till ekonomiskt bistånd fortfarande ligger högt, liksom att både förskola och skolverksamheterna ökar.

Så även för budgetåret 2020 och framåt. Nedan finns en redovisning av de senaste sex årens utveckling av förvaltningens mest betydande nyckeltal som varit drivande i kostnadshänseende för social- och utbildningsnämndens verksamhet.

Mätområde	2014	2015	2016	2017	2018	2019 fetstil= prognos. Övrigt är faktiska siffror	2020 prognos lagd i april 2019
Befolkning	26 030	26 362	26 933	26 992	26 946	26 900	26 914
Antal IFO-insatser	2 117	2 628	2 746	2 696	2 655	2 700	2 750
Varav insatser i form av ek bistånd. ¹	1 139 (151)	1 346 (379)	1 374 (379)	1 407 (338)	1 516 (364)	1 600	1 700
Barnfattigdom (antal barn) ²	663	731	809	865	993	1 090	1 160
Antal vårddygn barn & unga familjehem ³	19 638	30 490	41 006	34 466	27 208	27 200	27 000
Antal vårddygn barn & unga institution	7 722	8 591	23 620	20 697	16 036	15 300	14 300
Antal vårddygn vuxna ⁴	1 850	3 279	3 226	4 773	6 509	5 500	5 000
Förskolebarn (inskrivna)	1 187	1 271	1 470	1 470	1 520 ⁵	1 565	1 610
Fritidshemsbarn	967	976	976	1 045	1 068	1 107	1 097
Elever F-9	2 654	2 765	2 807	2 900	3 005	3 197	3 110
Elever särskolan 1-9	i.u.	31	40	39	41	35	40

¹ Siffran inom parentes är de som kodas som nyanländ eller flykting som varit i Sverige max 3,5 år. Efter 3,5 år kodas de inte längre.

² Med barnfattigdom menas barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd.

³ Barn och unga definieras som 0-20 år i vår statistik.

⁴ Vuxna definieras som 21 år och uppåt i vår statistik.

⁵ Åren 2018, 2019 och 2020 saknas förskoleplatser utifrån påvisat faktiskt behov i förskolekön.

Förändringsarbete och verksamhetsförändringar

På riksnivå pågår ett arbete med översyn av socialtjänstlagen. Regeringen beslutade i april 2017 om en översyn av socialtjänstlagen och vissa av socialtjänstens uppgifter, utredningen ska vara klar i juni 2020. Ett av utredningens direktiv är att se över en hållbar socialtjänst som främjar långsiktigt strukturellt förebyggande arbete, bidrar till hållbarhet samt minskar behovet av individuella insatser. Detta kommer att innebära förändringar. Organisationen har de senaste åren fått prioritera bort förebyggande arbete till förmån för arbete med insatser till de människor som har behov av mer akut stöd och hjälp. Behovet av insatser har ökat mer än resurserna. Ett omtag med förebyggande arbete i linje med den nya socialtjänstlagen kommer att kräva ekonomiska och personella resurser och kommer till en början innebära ökade kostnader då både förebyggande arbete och arbetet med de individuella insatserna måste göras parallellt. Målet är att det förebyggande arbetet på sikt ska leda till att behovet av individuella insatser minskar och att kommunen därigenom får en mer välmående befolkning. Den omfördelning av personella insatser som gjorts är för att stärka det förebyggande arbetet.

Utifrån bokslut 2018 och tilldelad budgetram för 2019 fanns en påtaglig oro för att både den ekonomiska och verksamhetsmässiga måluppfyllelsen skulle försämrans. Vi ser vid 2019 års slut, *dock inte bokslut*, att även 2019 kommer budgetramen att överskridas då kommunens medborgare har behov av socialtjänstens insatser som medför högre kostnader än budget. På social- och utbildningsnämndens sammanträde 2019-05-08 beslutades att tillskriva kommunfullmäktige en begäran av utökad budgetram om 22 mnkr. Vid kommunfullmäktige 2019-10-07 avslogs den begäran.

Verksamheten är till största delen lagstadgad där förvaltningsdomstolen kan ändra verksamhetens beslut i individärenden. De lagkrav som behöver efterlevas vad gäller bistånd och det skydd som barn, unga och vuxna har behov av står under tillsyn av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och är således ingenting som nämnden kan välja bort.

Ludvika är en av 27 kommuner i Sverige som 2019 fått bidrag för verksamheterna inom individ och familjeomsorgen i det kommunala utjämningsystemet. Det visar på att Ludvika kommun har en befolkning som socioekonomiskt har stort behov av insatser från socialtjänsten.

Volym

Verksamhet	Verksamhetsförändring volymbaserat	Äskade mnkr	Beslut SUN 2019- 12-11
Ekonomiskt bistånd	Volymökningen slog igenom redan under 2017 med överskridande av budget. Med årlig normjustering från regeringen och ännu mer ökade volymer behöver budgetramen utökas för att motsvara medborgarnas behov av försörjning. Budget för boendestödjare flyttat till IFO drift	17,4	7,7
Missbruksvård	Tvångsplaceringar av vuxna missbrukare har ökat. Kostnaden uppgår till ca 130 000/mån per LVM.	4,0	1,8
Våld i nära relationer	Insatser mot våld har ökat de senaste åren och från en nästintill obefintlig budget ser vi att vi behöver medel för att möta denna målgrupp.	1,0	0,1
Familjehemsvård barn och unga	Familjehemsplaceringar främst avseende redan pågående uppväxtplaceringar	7,0	3,7
Institutionsvård barn och unga	Dygnskostnad för Institutionsplaceringar barn o unga kostar upp till 12 900 kr/dygn, LVU	7,0	6,0
Öppna insatser	Del av budget har flyttats till IFO drift under Löner och administration		-0,4
Personalförstärkning	Personalförstärkningar till följd av volymökningar samt målet att kunna arbeta än mer förebyggande och undvika kostsamma placeringar	0	0
Summa		36,4	18,9

Kommentarer och konsekvenser utifrån volymer

Ekonomiskt bistånd

Både det kortvariga som det långvariga bidragsmottagande fortsätter att öka i Ludvika, på nämndens möte 2019-12-11 rapporterades att 418 personer (2017), 598 personer (2018) och 630 personer (2019) är antalet personer som uppbär långvarigt bidrag. Långvarigt bidragstagande utgår från socialstyrelsens definition som är 10 månader eller längre. Kartläggning av de personer som uppbär långvarigt ekonomiskt bistånd visar att merparten har

- låg utbildningsbakgrund (lägre än gymnasieskola)
- nästan ingen arbetslivserfarenhet
- många kan inte det svenska språket och är i behov av tolk för att kunna kommunicera med myndigheten

Allt fler individer står utanför arbetsmarknaden och en modell för närmare samverkan mellan Arbetsmarknads- och integrationsenheten, VBU Västerbergslagens utbildningscentrum (VBU) och IFO har tagits fram, den så kallade Ludvikamodellen. Syftet är att fler människor ska nå egen försörjning och inte ha behov av ekonomiskt bistånd. Under 2019 har modellen utvecklats och fler personer har nu daglig sysselsättning än tidigare och fler har även fått egen försörjning. Under år 2020 kommer arbetet att intensifieras ytterligare.

Enheten som hanterar ekonomiskt bistånd har under 2019 gjort ett kraftfullt och lyckosamt arbete för att ge rätt stöd enligt lag till de personer som har rätt till ekonomiskt bistånd. Trots ökat inflöde och den lagstadgade indexökningen av normen för försörjningsstöd har nämnden under 2019 inte ökat kostnaderna jämfört med 2018. En orsak är kostnadssänkning utifrån minskat utbetalt ekonomiskt bistånd till följd av tydligare krav på den enskilde bidragsmottagaren, med bland annat kravet på daglig sysselsättning med heltid som målbild.

Fortsatt utvecklingsarbete med detta under 2020, både på enhetsnivå och tillsammans med andra instanser i Ludvikamodellen. Inom området ekonomiskt bistånd, ingår den minskning med 5,5 mnkr som beslutats i i Strukturplanen att Ludvikamodellen ska ge i effektivisering. Av den budget som erhållits har fördelats 7,7 mnkr till ekonomiskt bistånd.

Ludvika kommun är med i ett treårigt utvecklingsprojekt som SKR startat ett arbete som syftar till att bryta långvarigt biståndsmottagande, öka brukarmedverkan, utveckla verksamheten och skapa ett attraktivt och hållbart arbetsliv för personalen. 27 kommuner i landet deltar tillsammans med Regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS), universitet och aktuella aktörer och projektet pågår 2018-2021. Projektets syfte är att utveckla nya arbetsmetoder och verktyg för att skapa en effektiv verksamhet som bättre möter biståndsmottagarens behov och samtidigt underlättar rekrytering och förmåga att behålla befintligt personal. Projektet omfattar bland annat erfarenhetsutbyte, aktuell forskning, kompetensutveckling,

ledarskapsutbildning, utvärdering av bedömningsinstrument och studie av förutsättningar för brukarmedverkan.

Kommunen deltar även i ett annat av SKR:s utvecklingsarbeten: ”Utvecklingsprojekt för automatisering av ekonomiskt bistånd”, projektet har precis startat under hösten 2019.

Insatser till vuxna missbrukare

Tvångsvård enligt Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) verkställs efter dom av förvaltningsdomstol och innebär en vårdtid av sex månader. Varje LVM-insats beräknas kosta omkring 0,8 mnkr. De som vårdas med stöd av LVM har allvarliga missbruk av alkohol, narkotika, läkemedel eller blandmissbruk. Syftet med vården enligt LVM är att bryta ett livshotande missbruk och motivera till fortsatt frivillig behandling. Långvarigt missbruk kräver behandling och stöd under lång tid, annars riskerar tiden i tvångsvård att vara bortkastad.

Ett ständigt pågående utvecklingsarbete är att genomföra god och kvalitetssäker vård på hemmaplan istället för institutionsplaceringar. Under 2019 och fortsatt 2020 utvecklas nu att personalen inom stödboende även ska kunna göra insatser mot denna målgrupp och utveckla det stöd vi har i form av lösningen med s.k Trappstegsboenden i samarbete med Ludvikahem. Detta skulle kunna medföra en minskad kostnad för extern missbruksvård.

Genomlysningen av SKR 2018 visade att Ludvika kommuns kostnader för missbruksvården ligger i nivå med liknande kommuner. Tilldelad budgetram motsvarar således inte medborgarnas behov av insatser för missbruk.

Missbruksvård har tilldelats 2,2 mnkr mindre än beräknat behov. Arbetet med hemmaplanslösningar kommer att fortskrida. Det finns risk att vi hamnar på ett överskridande av den budgeten om några LVM-placeringar måste verkställas till följd av dom från förvaltningsrätten.

Insatser till vuxna

Ett område som de senaste åren uppmärksammats mycket på samhällsnivå och som socialtjänsten fått större ansvar för är våld i nära relationer. Våld i nära relationer definieras både fysiskt, psykiskt, sexuellt och materiellt. Inom organisationen har vi inrättat ett våldsteam med en samordnare som har ett ansvar för det sammanhållna arbetet inom kommunen och mot andra externa samarbetspartners. Personal från socialtjänsten deltar i utbildningsinsatser kring att uppmärksamma våldsförekomst. I takt med att socialtjänsten i högre utsträckning frågar efter våld upptäcker vi mer våldspromblematik vilket ökar arbetet med denna målgrupp gällande stöd, hjälp och behandling och även kostnaderna för det. Vi arbetar med både de våldsutsatta och våldsutövarna. I flera fall behöver socialtjänsten tillhandahålla skydd. I dessa familjer ingår ibland även barn som varit utsatta genom att ha upplevt eller bevittnat våld.

Våld i nära relationen är ett område som ökar ju mer samhället vågar se och upptäcka våld. Utifrån lägre tilldelning i budget har detta område fått stå tillbaka i budgetutlägget.

Placerade barn och unga

Farhågorna om ökade kostnader för placerade barn och unga i familjehem och på institution, som förvaltningen uttryckte i sin verksamhetsplan inför 2017 och 2018 års budget, har realiserats. De flesta placerade barn är yngre (förskolebarn) och tonåringar. Övervägande delen av placeringar för de yngre barnen beräknas pågå som uppväxtplaceringar.

För placeringar av barn och unga i familjehem och på HVB äskades tillsammans 14 mnkr. Det är detta område som ökat mest under 2019, och då främst kostnaderna för HVB. Inom placeringar av barn och unga har vi fördelat 9,7 mnkr.

För att undvika många långa dyra placeringar behöver socialtjänsten ytterligare intensifiera sitt arbete med stöd och behandling på hemmaplan. Verksamheten jobbar för att undvika någon placering och även sänka kostnaden för institutionsplacering. Ett annat sätt att sänka kostnaden är att placera i konsulentstött professionellt familjehem som innebär en lägre kostnad för placering.

Genomlysning av SKR 2018 visade att Ludvika kommuns kostnader för barn- och ungdomsvården ligger i nivå med liknande kommuner. Tilldelad budgetram motsvarar således inte medborgarnas behov av insatser för barn och unga.

Forskning visar på att risken för att ett barn som växer upp i ett hem med ensamstående moder som uppbär ekonomiskt bistånd ska bli placerad är 1 på 7. För barn som växer upp med samlevande moder med högskoleutbildning och arbete är risken 1 på 2000 att bli placerad. Ludvika kommun har en hög andel människor som uppbär ekonomiskt bistånd så kan vi också se en risk med ytterligare placerade barn i vår kommun med ökade kostnader som följd.

Stödboende

IFO har valt att behålla och utveckla stödboendeverksamheten i fristående lägenheter i kommunen. Under 2019 utvecklades stödboendet mot andra målgrupper med syfte att korta ner eller undvika externa placeringar, detta arbete fortsätter 2020.

Kompetent och utbildad personal är vår viktigaste resurs.

IFO har de senaste åren arbetat med en plan ”Rekrytera och behålla personalen” där man hela tiden ser över arbetsmiljön och lönebildningen för att personalen ska trivas och kan med stolthet presentera att samtliga tjänster innehas av personal med rätt kvalifikationer. Sjukfrånvaron är låg.

En stabil och kompetent personalgrupp det bästa verktyget för att kunna sänka kostnaderna för placeringar och ekonomiskt bistånd. Intensivt arbete på hemmaplan är personalkrävande men betydligt billigare än placering i alla former. Insatser på hemmaplan är ofta en fördel både för de berörda personerna men även för organisationen då personerna kan bo kvar i kommunen och inte driver kostnader för andra delar av kommunen, exempelvis

skolgång. Samverkan med förskola, skola och andra samverkanspartners behöver ytterligare utvecklas för att ge ett stabilt och kvalitativt hållande på hemmaplan istället för placeringar.

Behov finns kvar att utöka IFO med tjänster för att kunna arbeta mer förebyggande och intensifiera hjälp och stöd till förändringsarbete för barn och unga hemmaplan för att undvika placeringar där det kan vara möjligt.

Pris

Verksamhet	Prisförändringar	Äskat mnkr	Beslut SUN 2019- 12-11
Administration Hyror	Utökad kontorsyta Marnäsliden, halva 3:an och hela nybyggnationen bottenvåning. Uppräkning hyror 1 % hyror, övriga kostnader och intäkter 0 %	0,1 0,038	0,1 0,038
Administration Personal	Flyttat lönebudget från Ekonomiskt bistånd avseende kostnader för boendestödet Omfördelade medel, varav 0,4 från Öppna insatser, för att täcka ökade kostnader inom IFO-drift för tjänster som ej kan avvaras.		0,3 0,560
Löner	Uppräkning av årets löneökningar för befintlig personal och uppdragstagare.	1,295	1,400
Löner	Nya lönesatsningar för socionomer, för att kunna behålla och rekrytera rätt kompetens.	0	0
Löner	Avsätta budgetmedel för att täcka sänkta statsbidrag för den sociala barnvården		1,5
Löner	Avsätta budgetmedel för lön verksamhetschef IFO, samt för gjorda lönesatsningar socionomer år 2019		1,3
SUMMA		1,433	5,200

Kommentarer och konsekvenser avseende pris

Inom området administration har budgeterats det som äskades avseende hyror och nya lokaler, de senare utifrån krav från arbetsmiljöverket med vitesföreläggande. Kostnaderna för boendestödet har flyttats hit och en omfördelning av medel för att klara IFO:s driftbudget när det avser systemkostnader, handledning, familjerådgivning, Barnahus och socialjour.

Inom gruppen löner har en uppräkningskatt av den lönesatsning med löneökning som skedde våren 2019. Stadsbidragen för den sociala barnavården kommer att minska med 1,5 mnkr - dessa medel har oavkortat gått till personalkostnader för att kunna klara lagkraven. Bedömningen är att vi inte kan göra avkall på den lagstadgade kvaliteten och därför förläggs budgetmedel hit i samma storleksordning.

Förvaltningschef har i samråd med nämndens ordförande beslutat att lönen för verksamhetschef IFO ska flyttas från utbildningsdelens budget, där den i flera år felaktigt konterats, till IFO:s budget utan att några ekonomiska medel följer med. Detta medför en effektivisering inom IFO.

Förvaltningen fortsätter påvisa att en extra lönesatsning på socionomer bör göras, nuvarande budgetläget gör att det inte är möjligt i nuläget. Risken är hög att personalomsättning ökar och att det blir allt svårare att rekrytera rätt och erfaren kompetent personal. Eftersom myndighetsutövningen i den lagstadgade verksamheten inte kan väljas bort blir då följden att dessa tjänster måste köpas in från kostsamma konsulter.

Kvalitet

Verksamhet	Kvalitetsförändringar	Beslut
		SUN 2019- 12-11 mnkr
Administration	I den nya förvaltningslagen som trädde i kraft 1 juli 2018 har rätten till tolk och översättning förstärkts och vi ska tillhandahålla det till de som behöver	0
SUMMA		0

Konsekvenser av kvalitet förändringen

Lagen har trätt i kraft och vi måste efterleva de lagstadgade kraven i förvaltningslagen.

Strukturplan

Nämnder/förvaltningarna måste arbeta utifrån sina strukturplaner för att ytterligare minska sina och kommunens kostnader under kommande tre år 2020-2022. Dessa aktiviteter är inarbetade i IFO:s budget 2020.

Sammanfattning

	Mnkr
Beslutad Ram 2019	138,9
Förändring volym	18,9
Förändring pris	5,2
Förändring kvalitet	0
Erhållet enligt KF beslut efter avdrag för besparing 6,1 mnkr	24,1
Ny ram 2020	163,0

Beslutad budget SUN 2019-12-12

Verksamhet	Budget 2019	Åskningar inkl besparing	Fördelade åskningar utifrån KF beslut	Omfördelat från befintlig budget	Efter omfördelning	Budget 2020
<i>Delsumma Löner o Admin</i>	50 551	876	4 500	699	5 199	55 750
<i>Delsumma Ekonomiskt bistånd</i>	49 000	11 900	8 000	-300	7 700	56 700
<i>Delsumma Insatser</i>	39 349	19 000	11 600	-399	11 201	50 550
<i>Delsumma Insatser-Nyanlända samt Stödboende</i>	0	0	0	0		0
TOTALT	138 899	31 776	24 100	0		163 000

Uppföljning och utvärdering

Social- och utbildningsförvaltningen genomför kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar. Syftet är att följa upp om verksamheterna nått målen och belysa förbättringsområden för att stärka kvaliteten. Det finns planer för vad, hur, och när respektive verksamhet skall följas upp och rapporteras till nämnden.

Den ekonomiska situationen följs upp i princip varje månad på enhetsnivå, verksamhetsnivå och nämndsnivå.

En samlad redovisning sker i nämndens kvalitetsrapport och i verksamhetens styrkort i samband med bokslutet. Nämnden får månadsvis enligt en fastslagen tidsplan rapporter på utfallet för olika nyckeltal.

De kammungemensamma målen som togs i Kommunfullmäktige under våren 2015 tjänar som utgångspunkt för kvalitetsarbetet 2019. Sedan tidigare har

Social- och utbildningsnämnden använt balanserade styrkort för att följa upp och se om de uppsatta målen nås. Styrkortet är numer tydligt kopplade till de kommungemensamma målen och aktiviteterna. Ytterligare mål som nämnden antagit i styrkortet är verksamhetsspecifika mål utifrån lagstiftning.

I förvaltningens styrkort finns det för varje nivå inom förvaltningen (förvaltningsledning – verksamhetsledning – enhet) styrtalet som är kopplade till de kommunövergripande målen och verksamhetsspecifika mål. Till varje styrtalet formuleras sedan insatser i form av aktiviteter för att säkerställa genomförande, uppföljning och analys. Förvaltningen avser att ”migrera” mycket av det systematiska kvalitetsarbetet till beslutsstödsystemet Hypergene.

Social- och utbildningsnämnden – verksamhet utbildning

Ordförande	Håkan Frank
Förvaltning	Social- och Utbildningsförvaltningen
Förvaltningschef	Barbro Forsberg Nystedt

Verksamhetsplan 2020

Social- och utbildningsnämnden ansvarar för Individ- och familjeomsorgen (IFO) fd. social välfärd samt utbildning av barn och ungdomar från ett års ålder till dess skolplikten upphör. I ansvaret för IFO ingår sociala insatser till alla kommuninvånare oavsett ålder. Inom utbildningsdelen ingår pedagogisk omsorg (dagbarnvårdare), förskoleverksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem. Det sammanhållna nämndansvaret för IFO och utbildning innebär att samtliga verksamheter ska ha ett helhetsperspektiv på kommuninvånarnas behov och planera verksamheten utifrån dessa. Nämnden satsar även på förebyggande verksamhet och tidiga insatser. Detta sker i samverkan mellan utbildningsverksamheten, IFO och andra aktörer i samhället.

Samtliga verksamheter har under de senaste åren haft en expansiv utveckling.

IFO och utbildning har separerade budgetar beslutade på kommunfullmäktigenivå. Denna verksamhetsbeskrivning fokuserar huvudsakligen på verksamhet utbildning.

I januari 2020 blir barnkonventionen svensk lag. Detta innebär både en större skyldighet och ökad möjlighet för domstolar och myndigheter att sätta barnets rättigheter i fokus. Dessutom har man även beslutat om fortsatt transformering av barnkonventionen i andra lagar, så att relevanta lagar ändras och anpassas till konventionens bestämmelser.

Vi kommer att behöva ställa om både organisatoriskt och kunskapsmässigt för att möta de nya lagkraven som kommer i den närliggande framtiden inom verksamheterna.

I Ludvika kommun har befolkningen ökat under de senaste åren. Som ett resultat av det utökas även volymerna i social- och utbildningsnämndens verksamheter. Antalet barn på förskola och fritids ökar, liksom antalet elever i grundskolan. Andelen IFO-insatser ökar vilket bland annat märks i ökade

kostnader för försörjningsstöd, placeringar av barn och ungdomar samt placeringar för vuxna. Utvecklingen för perioden 2014 till prognos för 2020 illustreras i nedanstående tabeller. Sammantaget kan man säga att samtliga delar av förvaltningens ansvarsområden växer eller i vart fall inte minskar, vilket för med sig olika former av kostnadsökningar.

Ludvika kommun har från Länsstyrelsen i Dalarnas län fått 0 personer i tilldelningen för år 2020 av anvisade nyanlända personer till kommunerna i länet (liksom år 2019). Nämnden kan dock konstatera att många nyanlända flyttar till kommunen som sk EBO (eget boende) och/eller genom anknytning till en anhörig, vilket medför att inflödet av behovsökande till ekonomiskt bistånd fortfarande ligger högt, liksom att både förskola och skolverksamheterna ökar.

Så även för budgetåret 2020 och framåt. Nedan finns en redovisning av de senaste sex årens utveckling av förvaltningens mest betydande nyckeltal som varit drivande i kostnadshänseende för social- och utbildningsnämndens verksamhet.

Mätområde	2014	2015	2016	2017	2018	2019 fetstil= prognos. Övrigt faktiska siffor	2020 prognos lagd i april 2019
Befolkning	26 030	26 362	26 933	26 992	26 946	26 900	26 914
Antal IFO-insatser	2 117	2 628	2 746	2 696	2 655	2 700	2 750
Varav insatser i form av ek bistånd. ¹	1 139 (151)	1 346 (379)	1 374 (379)	1 407 (338)	1 516 (364)	1 600	1 700
Barnfattigdom (antal barn) ²	663	731	809	865	993	1 090	1 160
Antal vårddygn barn & unga familjehem ³	19 638	30 490	41 006	34 466	27 208	27 200	27 000
Antal vårddygn barn & unga institution	7 722	8 591	23 620	20 697	16 036	15 300	14 300
Antal vårddygn vuxna ⁴	1 850	3 279	3 226	4 773	6 509	5 500	5 000
Förskolebarn (inskrivna)	1 187	1 271	1 470	1 470	1 520 ⁵	1 565	1 610
Fritidshemsbarn	967	976	976	1 045	1 068	1 107	1 097
Elever F-9	2 654	2 765	2 807	2 900	3 005	3 197	3 110
Elever särskolan 1-9	i.u.	31	40	39	41	35	37

¹ Siffran inom parentes är de som kodas som nyanländ eller flykting som varit i Sverige max 3,5 år. Efter 3,5 år kodas de inte längre.

² Med barnfattigdom menas barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd.

³ Barn och unga definieras som 0-20 år i vår statistik

⁴ Vuxna definieras som 21 år och uppåt i vår statistik

⁵ Åren 2018, 2019 och 2020 saknas förskoleplatser utifrån påvisat faktiskt behov i förskolekön.

Förändringsarbete och verksamhetsförändringar

Ett gemensamt utvecklingsarbete i 1-16 års perspektiv om ”Nyanländas lärande” med processtöd från Skolverket påbörjades under hösten. Medel för det arbetet är ansökt och beviljat från Skolverket.

Planerade utvecklingsområden från FÖRSKOLANS kvalitetsrapport hösten 2019. SUN 2019-11-06.

Dessa områden var beräknade i budgetäskningarna för 2020, och får nu anpassas efter tilldelad budgetram.

Implementering av ny läroplan. 1 juli 2019 träder ny läroplan för förskolan ikraft. Begreppen utbildning, undervisning tar plats, förskolechef blir rektor, och läroplanen betonar att förskolan är en del i skolväsendet. Nedanstående punkter påvisar arbeten som är nödvändiga oavsett tilldelning av budget men får anpassas efter ram.

Fortsatt arbete med språkutvecklande arbetssätt, sker i arbetet med Skolverket. Tydliggörande pedagogik, verktyg för all personal i arbetet med kommunikation och språkutveckling. Fortsätta med inprint och samtalsmatta, språkpåsar. Höja varje medarbetares medvetenhet kring språkets betydelse. Statsbidrag sökt och beviljats för arbetet.

Kompetenshöjande insatser. Samarbeta med högskolan Dalarna kring ytterligare möjligheter till högskolepoäng för barnskötare, yrkesintegrerad utbildning för barnskötare som vill vidareutbilda sig till förskollärare. Samarbeta med VBU kring barnskötarutbildning. Utbilda fler VFU- lärare, vilka handleder personer som studerar till förskollärare.

Likvärdighet och högre måluppfyllelse. Utbildade förskollärare uttrycker sin vilja att arbeta med utbildade kollegor och ansvarsuppdraget för förskollärarna har i den senaste läroplanen förstärkts och utökats. Det är huvudmannen som har ansvar för att se till att det finns förskollärare som ansvarar för undervisningen i sådan omfattning att de nationella målen nås. Satsning på högre löner och högre ansvars tillägg för ensamarbetande förskollärare krävs för att nå högre kvalitet och högre måluppfyllelse, likvärdig förskola för alla barn.

Mindre barngrupper. Statistiken visar att Ludvika under verksamhetsåret har 16,7 barn per avdelning. Antalet barn i barngrupperna kan sättas i relation till förskolans kvalitet och måluppfyllelse vilket pekar på att politikernas målsättning med 15 barn i barngrupperna måste börja aktualiseras under året för att på sikt leda till bättre resultat för våra barn.

Rekrytera och behålla personal. Fortsätta satsningen på arbetskläder. Fortsätta med pedagogiska måltider och pedagogisk utvecklingstid. Delta i olika mässor för att rekrytera dels på gymnasiet men även på högskolor. Mentorskap och kollegialt lärande. Utöka vår specialpedagogiska kompetens, rekrytera/utbilda.

Arbete med tema ”Nedstressad förskola” i hela förskoleverksamheten.

NTA (Natur och teknik för alla) samt digitalisering. Fortsatt satsning på utbildning i naturvetenskapligt förhållningssätt i arbetet med barn, genom NTA lådor. Satsa på en ökad tillgång till adekvat teknik för barn och anställda.

Rektorer som pedagogiska ledare. Ge förutsättningar för rektorer att arbeta med skollagsuppdraget, arbeta fram ett tydligare chefstöd till rektor för att avlasta en del frågor, tex byggnationer och renoveringar av lokaler. Minska antalet medarbetare.

Planerade utvecklingsområden från SKOLANS kvalitetsrapport hösten 2019, SUN 2019-11-06.

Dessa områden var beräknade i budgetäskningarna för 2020, och får nu anpassas efter tilldelad budgetram. De flesta av insatserna delfinansieras av Statsbidrag från Skolverket.

Implementera vår struktur för systematiskt förbättringsarbete. Ska leda till: Fokus på bättre undervisning och högre måluppfyllelse för eleverna. Vetenskaplig grund i arbetet. Plan för bättre och bättre undervisning – lektionsobservationer/kollegialt lärande. Lärarnas rutiner. Skolans rutiner. Terminsutvärderingar.

Genomföra insatser inom identifierade utvecklingsområden. Förbättra resultaten inom framtagna utvecklingsområden: Matematik, No-ämnen, Svenska och svenska som andraspråk, Studiero, Bedömning och betyg.

Implementering av elevhälsoplan. Implementering, arbetet i vardagspraktiken och det systematiska kvalitetsarbetet fokus för elevhälsan i samarbete med rektor.

Organisering av förstelärare. Leda ökat kollegialt lärande och förbättringar inom planerade utvecklingsområden.

Öka kunskapen och användandet av digitala verktyg. Ökad måluppfyllelse för eleverna.

Volym

<i>Verksamhet</i>	<i>Verksamhetsförändring volymbaserat</i>	<i>Åskade mnkr</i>	<i>Beslut SUN 2019- 12-11</i>
<i>Förskola</i>	<i>86 nya förskoleplatser som blev 32 platser. Hyreskostnad ingår.</i>	<i>13,6</i>	<i>4,5</i>
<i>Grundskola</i>	<i>Ökat elevantal (50 elever a 62 tkr) (alla – inkl de som väljer Olympica)</i>	<i>3,1</i>	<i>0</i>
<i>SUMMA</i>		<i>16,7</i>	<i>4,5</i>

Kommentarer och konsekvenser utifrån volym**Förskolan och ökande barnantal**

Den stora ökningen av födda barn från 2012 och framåt, samt att det är fler inflyttade familjer med barn, har inneburit en mycket stor efterfrågan på förskoleplatser i Ludvika kommun. Under de senaste åren har ett arbete pågått för att få fram fler förskoleplatser över hela kommunen och många förskoleplatser har öppnats. Förskolan i Ludvika är en verksamhet som vårdnadshavarna är mycket nöjd med och barnens lärande och trygghet ges högt betyg i Skolinspektionens senaste undersökning (2016) och de enkätundersökningar som genomförs årligen av förvaltningen.

Ludvika kommun och social- och utbildningsnämnden har under åren 2013-2019 beslutat om öppnande av många nya förskoleplatser för att möta efterfrågan. Dessa nyöppnade platser möter dock inte behovet tillräckligt för att uppfylla lagkraven när det gäller väntetid (*utdrag ut skollagen 8 kap 14 §: När vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola med offentlig huvudman ska kommunen erbjuda barnet förskola inom fyra månader*), kommunen måste fortsätta arbetet att öppna ytterligare platser. Kommunen har haft två anmälningar hos Skolinspektionen utifrån bristen på förskoleplatser, men där ärendet avslutats utan påpekande. Kön till förskoleplats var i slutet av mars 2019, hela 133 barn, varav flera där lagkravet inte uppfylldes.

Under 2019 invigdes den nybyggda förskolan i Gonäs med 45 nya platser och det är 60 platser i tillfälliga lokaler i fd Marnäs skola i väntan på färdigställandet av ytterligare platser.

Konsekvenser för tilldelad budget för förskola utifrån volym:

För verksamhetsgrupp *Förskola* äskades 17,8 mnkr inför 2020, främst för utbyggnation av förskolan, och ordinarie löne- och kostnadsökningar utifrån inflation, men i tilldelad budget förstärks ramen enbart med knappt 4 mnkr. Detta innebär att det under hösten 2020, planerade öppnandet av 3 nya avdelningar på Skogsgläntan samt 2 nya avdelningar i fd SECO Tools-huset inte kommer att kunna genomföras. Budgeten kan finansiera enbart de 3 nya avdelningarna på förskolan Båret, vilka öppnas som planerat under våren samtidigt som de 4 avdelningarna på tillfälliga förskolan i gamla Marnässkolan (som sedan ska flyttas till fd SECO-tools) och Gonäs nya förskolas platser finansieras på helårsbasis.

Fördröjningen av öppnandet av nya förskoleplatser påverkar nämndens och kommunens mål att minska barngruppernas storlek.

Pedagogisk omsorg, dvs dagbarnvårdare kommer nämnden efter första halvåret 2020 att avveckla, en verksamhet som inte söks i första, andra eller tredje hand av familjerna, men som får placerade barn då det är inte finns plats på de första alternativen.

Under delar av 2020 kommer nämnden att lägga Öppna förskolan vilande. Det är en bra och förebyggande verksamhet men då den inte är lagstadgad och då budgeten inte är tillräcklig är det ett möjligt alternativ.

Personalen inom båda dessa verksamheter bereds arbete inom förskolan.

Trots alla åtgärderna ovan samt att även strukturplaneåtgärden med att avveckla Nyhammarsmodulen alltså beräknas genomföras räcker fortfarande inte den föreslagna ramen för att medge utrymme för ordinarie lönerevision och kostnadsökningar utifrån inflation, varför den barnpeng som beräknas till enheterna endast kan ökas med 1,5%. Detta innebär i sin tur att enheterna förväntas klara effektiviseringar om cirka 1,5%, vilket omsatt till personalkostnader totalt sett motsvarar en minskning med cirka 4 årsarbetare för ej legitimerad personal samt minskningar av inköp om 400 tkr.

Grundskolan och fritidshemmet - ökande elevantal.

Elevökningen inom grundskola och fritidshem håller i sig i många år till enligt av kommunfullmäktige fastslagen befolkningsprognos och att ökningen på förskolebarnen ger ökning även på elevantalet. Under 2019 ökade elevantalet och antalet barn inom fritidshemmen betydligt mer än prognos i föreliggande verksamhetsplan.

Förvaltningen hade beräknat att ökningen av elevantal inom skola och fritids skulle för 2019 bli 50 elever inom skola och 34 elever inom fritidshem. Ökningen under 2019 blev dock ytterligare 35 elever på fritidshemmen och 137 fler elever på skolan än beräknat. Den enda minskningen är på grundsärskolan.

Nämnden anser det är av största vikt att denna volymjustering görs på årlig basis såväl vid ökning som vid minskning. Detta då förvaltningens inre fördelningssystem och interkommunala mellanhavanden regleras utifrån hur

elevantalet går upp och ned. Ytterligare en anledning till att volymjustering behöver göras av budgetramen för varje år är att statsbidragstilldelningen bygger på att undervisningskostnaderna per elev inte minskar (statsbidragen syftar uteslutande till att höja kvalitet och aldrig till att skapa möjlighet att minska den kommunala budgetramen).

Vid en jämförelse med andra kommuner i riket beträffande kostnaden per elev för kommunal grundskola åk 1-9 placerar sig Ludvika på plats 259 av 290 kommuner. Enligt ”Ekonominyckeltal för 2017 från Kolada”.

Konsekvenser för tilldelad budget för skola utifrån volym:

Till verksamhetsgrupp *Grundskola* äskades det 12,3 mnkr, för volymökningar, ordinarie löne- och kostnadsökningar utifrån inflation, hyres- och kapitalkostnadsökningar för Solvviksskolan, och nya lagkrav på obligatorisk lovskola, emedan ramförstärkningen ger en utökning om 8 mnkr. Fokus vid budgetläggningen har samtidigt varit att om möjligt säkra att de ramfinansierade personalkostnaderna för undervisning och elevhälsovård per elev inte sänks jämfört med ett snitt över de tre senaste åren.

Detta är nödvändigt för att inte möjligheten ska förloras att rekvirera de närmare 14 mnkr som kommunen tilldelats i Likvärdighetsbidrag för 2020 (och som troligen kommer höjas till nära 19 mnkr utifrån förslag i regeringens höstbudget).

För att åstadkomma detta har tuffa prioriteringar gjorts inom alla områden. Till att börja med hålls elevpengen på en sådan låg nivå som det bara går för att klara kraven för Likvärdighetsbidraget, och planeras då höjas med 1,4 %. Därmed förväntas skolenheterna liksom förskoleenheterna klara påtagliga effektiviseringar inom sina egna budgetar, här om ca 1,6 %, vilket totalt sett motsvarar en minskning med 6 årsarbetare för ej legitimerad personal och 1 mnkr i minskningar av inköp.

Fritidshemspengen å andra sidan planeras höjas med 5,9 %, men den verksamheten kommer samtidigt att helt förlora statsbidraget för Fritidshemssatsningen som under 2019 gett ett nettotillskott för personalkostnader om 2,4 mnkr och tillskottet till fritidshemspengen täcker bara upp för 1 mnkr av det bortfallet.

Förvaltningens intäkter från Migrationsverket för nyanlända beräknas minska, samtidigt som antalet nyanlända med ankomst till Sverige inom 2 år faktiskt ökar, vilket gör att de tillägg för nyanlända som fördelas till skolenheterna, behöver minskas från 40 tkr till 35 tkr per elev med ankomst upp till 2 år, och från 15 tkr till 10 tkr per elev med ankomst upp till 6 år.

Det finns inget som helst utrymme för volymökningar utöver de som beräknas i nuläget. Den enda verksamhet som tydligt förstärks i budgetramen är elevhälsan, där de, utifrån kommunfullmäktiges beslut, särskilt avsatta 1 mnkr beräknas gå till en förstärkning för elevhälsan på skolorna.

Den politiska målsättningen att Ludvika kommuns skolor ska bli en av de 25% bästa skolkommunerna i Sverige till år 2020. Med de konsekvenser som denna budgetram medför med olika insatser finns en påtaglig risk att det blir oerhört svårt att nå det uppsatta resultatmålet.

Äskande för volymökningar inom skola och fritidshem är beräknat på kostnader för personal och undervisningsmaterial (hyreskostnader och kostnader för skollunch är ej medräknat).

Pris

<i>Verksamhet</i>	<i>Prisförändringar</i>	<i>Äskade mnkr</i>	<i>Beslut SUN 2019- 12-11</i>
<i>Förskola</i>	<i>Ökad hyra pga Knutsbos ändring till enbart förskola.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Förskola/ Grundskola</i>	<i>Ökade kapitalkostnader för inventarieinvesteringar 2019/2020</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>
<i>Grundskola</i>	<i>Ökad hyra Solviksskolan</i>	<i>1,3</i>	<i>1,3</i>
<i>Grundskola</i>	<i>Ökad hyra på Junibackens skola efter tillbyggnation.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Grundskola</i>	<i>Ökad hyra på Vasaskolan efter ventilationsarbete och inre lokalförändringar.</i>	<i>0,3</i>	<i>0</i>
<i>Grundskola</i>	<i>Ökade kapitalkostnader för inventarieinvesteringar i Solviksskolan 2019</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>
<i>Grundskola</i>	<i>Ökade kapitalkostnader för inventarieinvesteringar enligt förslag 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Administration</i>	<i>Kostnadsökningar beroende på löneökning/ inflation/ prisförändringar.</i>	<i>0,8</i>	<i>0</i>
<i>Förskola</i>	<i>Kostnadsökningar beroende på löneökning/ inflation/ prisförändringar.</i>	<i>3,3</i>	<i>0</i>
<i>Grundskola</i>	<i>Kostnadsökningar beroende på löneökning/ inflation/ prisförändringar.</i>	<i>4,9</i>	<i>0</i>
<i>SUMMA</i>		<i>11,5</i>	<i>2,2</i>

Hyresförändringar

Flera faktorer planerades för 2020 för behov ökad rambudget för hyror.

Nämnden har beslutat om förändring av lokalstrukturen för Knutsbo och Junibacken, där Knutsbo byggs om till en 6-avdelningsförskola och Junibacken blir enbart skola. Antalet förskoleplatser är desamma men det innebär en

utökning av hyran efter ombyggnationen. Tidplanen för byggnationerna är att dessa lokaler inte blir färdiga så det ströks i äskandena inför 2020.

Antalet elever har nått en brytpunkt där de inte längre ryms inom befintliga lokaler i Ludvika tätort. Detta för med sig att förvaltningen behöver tänka strategiskt kring framtida lokalutnyttjande. En arbetsgrupp tillsammans med LKFAB har tillsatts för att arbeta fram en Lokalförsörjningsplan.

När nu Solvikskolan är färdigställd även med utemiljön ökar hyran för den enheten.

Under 2019 minskade utbildningsdelens hyror med 3,8 mnkr dessa medel används nu i hela utbildningsverksamhetens budget, där de bedöms vara nödvändiga. T.ex för övriga ökade hyror och kapitalkostnader som kommer för investeringar som gjorts på Solviksskolans inventarier och för inventarier till de nya förskoleplatser som byggts. Förvaltningen har kostnadsökningar inom alla verksamheter på grund av löneökningar, inflation och prisförändringar och äskade medel för att kompensera det men fick inte kostnadstäckning.

Även den förändring av den felaktiga konteringen av verksamhetschef IFO, som uppgår till cirka 1 mnkr kommer att användas på liknande sätt som hyresminskningen.

Kvalitet

<i>Verksamhet</i>	<i>Kvalitetsförändringar</i>	<i>Äskade mnkr</i>	<i>Beslut SUN 2019-12-11</i>
<i>Förskola/ Grundskola</i>	<i>Satsning på löneökning förskollärare och lärare. Ja, kostnad oklar.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Förskola</i>	<i>Personal inom förskolan ska ha varsin dator</i>	<i>0,8</i>	<i>0</i>
<i>Förskola</i>	<i>Satsning på barnskötare som får läsa 15 högskolepoäng</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Grundskola</i>	<i>Utveckla undervisningen vid Fredriksberg skola via fjärlösningar.</i>	<i>0,3</i>	<i>0</i>
<i>Grundskola</i>	<i>Genomförande av Toleransprojektet för åk 7-9</i>	<i>0,5</i>	<i>0,3</i>
<i>Grundskola</i>	<i>Lagförändring: Obligatorisk lovskola fyra veckor årskurs 6 till 9</i>	<i>1,1</i>	<i>0</i>
<i>Grundskola</i>	<i>Lagförändring: Utökning av undervisningstiden i lågstadiet med en timme per dag</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

<i>Grundskola</i>	<i>Lagförändring: Skolstart vid sex års ålder</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Grundskola</i>	<i>Lagförändring: Garanti för tidiga stödinsatser (tidigare benämnd Läsa-skriva-räkna-garanti)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Grundskola</i>	<i>Lagförändring: Utökad undervisningstid i matematik år 4–6</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
SUMMA		2,7	0,3

Personal och löner

Både förskola och grundskola behöver höja andelen personal med pedagogisk högskoleexamen, kommunen ligger under riksnittet för båda verksamheterna. Att ha legitimerade lärare är ett lagstadgat krav och påverkar måluppfyllelsen i allra högsta grad. Kommunens lärare har lägre lön än närliggande kommuner och för att bli en riktigt konkurrensmässigt attraktiv kommun att verka i, behöver lönenivåerna höjas. Satsning kommer att göras inom tilldelad ram, kostnaden är fortfarande oklar.

Förskolan

Den 1 juli 2019 börjar en ny läroplan för förskolan att gälla den förstärker undervisningsbegreppet inom förskolan och förskolläraernas ansvar för undervisningen. Kraven i läroplanen och den stora utbyggnationen av förskoleplatser påverkar att behovet av förskollärare är stort.

För att ändå höja kunskapsnivån hos kommunens personal har nämnden under två läsår erbjudit tillsvidareanställda som barnskötare att på arbetstid läsa 15 högskolepoäng inom det ordinarie förskolläraryrket. Under 2019 fanns det inte medel till detta, förvaltningen äskade medel för att åter kunna erbjuda det 2020, men anser inte att den ram som tilldelats räcker för finansiering en.
Konsekvens: Förvaltningen söker andra finansieringsmöjligheter.

Digitaliseringen förstärks för förskolan i den nya läroplanen. Digitala verktyg är ett av många pedagogiska verktyg, och det är viktigt att förskolan använder dem på ett medvetet sätt som gynnar barnens lärande. Digitala och andra verktyg behöver finnas sida vid sida och det är personalen i förskolan som avgör vad som passar att använda vid olika tillfällen. Det kan till exempel vara lämpligt att använda digitala verktyg i en undervisningssituation där man undersöker något i skogen.

På fritiden använder många barn digital teknik främst för att ta del av det andra har producerat, som film och spel. Förskolan behöver arbeta med att skapa förståelse och lära barnen att förhålla sig till digitaliseringen. Mycket dokumentation runt verksamheten och kommunikation med vårdnadshavarna sker digitalt och för att leva upp till läroplanens krav behöver förskolepersonalen själva vara kunniga i de digitala verktygen.

Konsekvens: Förvaltningen äskade medel för att personal i förskolan ska ha varsin dator, men det kommer inte kunna genomföras i den befintliga ramen.

Fjärrundervisning Fredriksberg

Ludvika kommun är geografiskt vidsträckt. Fredriksbergsskolan, Sunnansjö skola och Nyhammars skola är de skolor som ligger på längst avstånd från centralorten. Från och med läsåret 2018/2019 ska skolan arrangera undervisning i moderna språk (franska, spanska och tyska) för eleverna i årskurs 6. Det är svårt att få till en organisation för detta beroende på att kompetensen att undervisa i dessa ämnen är begränsad till ett fåtal individer. De som ansvarar för undervisningen i moderna språk är de språklärare som sedan länge har sitt förordnande på 7-9-skolorna.

Läsåret 2018/2019 finns inga elever i årskurs 6 på Fredriksbergsskolan vilket gjort att det enklare att genomföra språkval i årskurs 6. Eleverna har åkt buss in till Lorensbergaskolan och Kyrkskolan och haft lektion en gång i veckan.

Inför läsåret 2019/2020 måste dock förvaltningen se över formerna för upplägget av undervisningen i moderna språk för årskurs 6. Förvaltningen planerar att genomföra fjärrundervisning för eleverna vid Fredriksbergsskolan och eventuellt även ytterligare skolor. På detta sätt minskar behoven av resor vilket är positivt ur såväl ekonomiska, som tidsmässiga och miljömässiga aspekter.

För att genomföra fjärrundervisning krävs dock kompetensutveckling och inköp av utrustning. Förvaltningen begär därför en förstärkning av budgetramen för att kunna göra detta.

Konsekvens: Den tekniska utbyggnationen genomfördes 2019 med statsbidragsfinansiering.

Toleransprojektet

Toleransprojektet är en riktad insats i elevernas utbildning som syftar till att motverka extremism och våldsbejakande strömningar i samhället. Toleransprojektet finns i många kommuner och har pågått sedan 1999. Det leds av Segerstedtinstitutet vid Göteborgs universitet.

Ungdomar får i Toleransprojektet reflektera över etiska dilemman, personligt ansvar och människovärde samt träna sin förmåga till samarbete, empati och problemlösning i en historisk kontext.

Social- och utbildningsförvaltningen har startat Toleransprojektet i årskurs 7-9. Det kommer att vara ett gemensamt samarbete mellan ansvariga rektorer på dessa skolor och upplägget kommer att vara det samma oberoende av vilken skola eleverna går på. Toleransprojektet är ett konkret inslag i elevernas utbildning och det innehåller även studiebesök vid ett koncentrations- och förintelsläger som var aktivt under den nazistiska regimen i Tyskland under andra världskriget. Förvaltningen kommer att avsätta personal till att både

utbildas i konceptet, hålla i undervisningen, samt genomföra resan med både elever och personal.

Förändrade lagkrav

Flera förändringar av skollagen har skett under de senaste åren. I samband med förändringar av lagkraven så görs en bedömning av hur stort statsbidrag som ska avsättas till huvudmännen. Dessa medel blir en del av regeringens budget och delas ut till kommunerna i det kommunalekonomiska utjämningsbidraget.

Förändrade lagkrav är bindande och skolorganisationen i Ludvika kommer att följa dem. Kraven handlar om kvalitetsförändringar inom skolverksamheterna. T.ex. kan det röra sig om mer undervisningstid i ett visst ämne. Kraven innebär också ökade kostnader. Dessa kostnader beräknas av statsmakten och finns preciserade i bidraget. Social- och utbildningsförvaltningen preciserar nedan vilka kvalitetsförändringar lagkraven handlar om, samt de riktade medel som Ludvika kommun får till ändamålet.

Konsekvens: Utifrån budgetsituationen effektiviseras verksamheten för att lösa dessa lagändringar.

Strukturplan

De åtgärder som kan genomföras är inarbetade i budgeten.

Nyhammars modulen som ska avvecklas, Öppna förskolan vilande och inköpsminskning och avtalstrohet.

Arbetet med översyn Fredriksberg startar under januari och Lokalförsljningsplanarbetet startade innan jul.

Uppföljning och utvärdering

Social- och utbildningsförvaltningen genomför kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar. Syftet är att följa upp om verksamheterna nått målen och belysa förbättringsområden för att stärka kvaliteten. Det finns planer för vad, hur, och när respektive verksamhet skall följas upp och rapporteras till nämnden.

Den ekonomiska situationen följs upp i princip varje månad på enhetsnivå, verksamhetsnivå och nämndsnivå.

En samlad redovisning sker i nämndens kvalitetsrapport och i verksamhetens styrkort i samband med bokslutet. Nämnden får månadsvis enligt en fastslagen tidsplan rapporter på utfallet för olika nyckeltal.

De kommungemensamma målen som togs i Kommunfullmäktige under våren 2015 tjänar som utgångspunkt för kvalitetsarbetet 2019. Sedan tidigare har Social- och utbildningsnämnden använt balanserade styrkort för att följa upp och se om de uppsatta målen nås. Styrkortet är numer tydligt kopplade till de kommungemensamma målen och aktiviteterna. Ytterligare mål som nämnden antagit i styrkortet är verksamhetsspecifika mål utifrån lagstiftning.

I förvaltningens styrkort finns det för varje nivå inom förvaltningen (förvaltningsledning – verksamhetsledning – enhet) styrkort som är kopplade till de kommunövergripande målen och verksamhetsspecifika mål. Till varje styrkort

formuleras sedan insatser i form av aktiviteter för att säkerställa genomförande, uppföljning och analys. Förvaltningen avser att ”migrera” mycket av det systematiska kvalitetsarbetet till beslutsstödsystemet Hypergene.

Sammanfattning.

Beslutad budget SUN 2019-12-12

Verksamhet	Budget 2019	Äskningar 2020	Avgår åtgärder enligt strukturplan	Förvaltningens förslag till BUB1	KF beslutad budget 191111
<i>Delsumma Administration</i>	42 196	800	-400	42 596	42 205
<i>Delsumma Förskola</i>	155 212	17 800	-3 500	169 512	159 203
<i>Delsumma Grundskola</i>	252 592	12 300	-2 200	262 692	259 593
TOTALT	449 001	30 900	-6 100	474 800	461 000

I denna total summa ingår den hyresminskning som kom verksamheten till del år 2019 med 3,8 mnkr och 1 mnkr för verksamhetschef IFO där konteringen ändras. Medlen används i de olika verksamheterna.